

Gerbiami konferencijos dalyviai ir svečiai,

Esame prie 2007-2008 mokslo metų slenksčio. Po savaitės prasidės penktieji mokslo metai, kai švietimo kaitą įgyvendiname vadovaudamiesi Valstybine švietimo strategija. Jau pasiekėme pusiaukelę. Švietimo ir mokslo ministerija, norėdama išsiaiškinti įvairių interesų grupių nuomones apie Strategijos įgyvendinimo eigą ir perspektyvą, užsakė viešųjų konsultacijų projektą. Ministerijos darbuotojų ir įvairių grupių: Švietimo ir Aukštojo mokslo tarybų, Tėvų asociacijos, savivaldybių, Naujojo viešojo valdymo centro, Piliетinių iniciatyvų centro, Piliетinės visuomenės instituto ir kitų socialinių partnerių pateikta nuomonė sutampa – strategines nuostatas reikia toliau ryžtingai įgyvendinti. Per ketverius metus įgijome naujos patirties, pastebėjome trūkumų, todėl pats metas imtis tobulinti Strategijos įgyvendinimo priemones. Išsamiau Valstybinės švietimo strategijos pusiaukelę planuojame apžvelgti konferencijoje, kuri vyks rugsėjo mėnesio pabaigoje (25 d.) Lietuvos Respublikos Seime. Tikiuosi, kad daugelis Jūsų dalyvaus.

Gerbiami kolegos,

Sveikindama Jus su prasidedančiais naujaisiais mokslo metais, norėčiau kartu aptarti svarbiausius nuveiktus darbus ir paminėti, ko bendromis jėgomis norėtume siekti ateinančiais mokslo metais.

Savo kalboje pristatysiu Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo situaciją, ugdymo turinio, personalo, paramos, infrastruktūros ir valdymo tobulinimo klausimus.

Antrasis Valstybinės švietimo strategijos nuostatų įgyvendinimo etapas sutampa su 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos periodu. Noriu atkreipti visų dėmesį į tai, kad privalome jausti didžiulę atsakomybę dėl šių, švietimo kaitai skirtų, lėšų tikslingo ir veiksmingo panaudojimo. Pastebėjome, jog ten, kur savivaldybių administracijos talkina mokykloms, įgyvendinančioms Europos Sąjungos finansuojamus projektus, jie vyksta kur kas sklandžiau.

Mūsų ministerija intensyviai rengiasi 2007-2013 m. laikotarpio Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšų panaudojimui. Mokymosi visą gyvenimą sistemai stiprinti numatyta skirti per 879 mln. Lt ir 829 mln. Lt – švietimo ir studijų sistemos infrastruktūros plėtrai. Tai du kartus didesnė parama, skiriama švietimui, nei buvo gauta iki šiol. Labai prašome savivaldybių taip pat aktyviai dalyvauti pasirengimo veiklose ir teikti siūlymus dėl Švietimo ir mokslo ministerijos specialistų šiuo metu rengiamų švietimo, profesinio mokymo ir profesinio orientavimo programų, siekiant tinkamai įsisavinti 2007-2013 m. laikotarpio Europos Sąjungos struktūrinę paramą. Minėtų programų projektai yra skelbiami Švietimo ir mokslo ministerijos svetainėje (www.smm.lt). Kviečiu savivaldybes glaudžiai bendradarbiauti su Regionų plėtros tarybomis ir ieškoti galimybių tikslingai investuoti į regionų švietimo infrastruktūros, ugdymo ir mokymosi prieinamumo visiems kokybės gerinimą.

Vienas iš veiksnių lemiančių ugdymo kokybę yra nuolatinis **ugdymo turinio atnaujinimas**.

Susitarėme dėl bendrojo lavinimo ugdymo turinio formavimo, vertinimo, atnaujinimo ir diegimo strategijos, jos įgyvendinimo priemonių. Kuo svarbus šis dokumentas? Jame pateikta nauja ugdymo turinio samprata, orientuojanti ugdyti mokinių bendruosius gebėjimus, vertybines nuostatas ir būtinas kompetencijas.

Žingsnis po žingsnio pradedame eiti ugdymo turinio decentralizavimo link. Bendrieji ugdymo tikslai turi būti atsakingai derinami su konkrečių vaikų, konkrečios šeimos, konkrečios bendruomenės poreikiais. Šiais metais rugsėjo 1-ąją ikimokyklinio ugdymo įstaigos pasitinka pasirengusios naujam išbandymui – vaikus ugdyti pagal pačių sukurtas programas. Ministerija teikė ir teiks metodinę bei

finansinę pagalbą. O savivaldybių švietimo padalinių specialistai didžiausią dėmesį turėtų skirti įdiegtiems pokyčiams įtvirtinti.

Yra parengti ir paskelbti viešajam svarstymui atnaujintų Bendrųjų pradinio ir pagrindinio ugdymo programų projektai. Kviečiu savivaldybes, mokyklas, mokytojų asociacijas svarstyti ir drauge susitarti: ko mokyti mokinius bendrojo lavinimo mokykloje, kokių kompetencijų jie turėtų įgyti, kaip sumažinti mokymosi krūvius ir kaip pritaikyti šių programų turinį įvairių poreikių, gebėjimų ir polinkių mokiniams. Nuo 2008 metų rugsėjo pakoreguotos Bendrosios programos bus pradėtos nuosekliai įgyvendinti visose mokyklose: 1, 3, 5, 7 ir 9-ose klasėse.

Nuo 2008 m. rugsėjo pradėsime įgyvendinti privalomą užsienio kalbų mokymą nuo 2 klasės. Šie mokslo metai - tai aktyvaus pasirengimo tam metai. Bendraujant su mokyklų vadovais dažnai tenka išgirsti, kad didžiausia problema yra užsienio kalbų mokytojų stygius ir nepakankamas pasirengimas mokyti pradinukus. Parengėme kvalifikacijos tobulinimo programą ir lektorius, skirsime lėšų mokymams vykdyti.

Nuo šių mokslo metų, didinant ugdymo diferencijavimo galimybes, visų bendrojo lavinimo mokyklų 9-ose (gimnazijų 1-osiose) klasėse įvedamas integruotas technologijų kursas. Jau turime parengę 9 naujas meninio ir technologinio ugdymo programas. Prašytume pasirūpinti, kad jos būtų įgyvendinamos kuo sklandžiau.

Visus praėjusius mokslo metus mokyklos ir savivaldybės rengėsi įgyvendinti Vidurinio ugdymo aprašą, kurį pradėdame įgyvendinti nuo šių metų rugsėjo. Deja, pavasarį patikros metu paaiškėjo, kad dar ne visos mokyklos pasirengusios. 1-2 paralelias klases turinčios mokyklos negalės tenkinti mokinių poreikių. Dalis mokyklų mokiniams pateikia didelę pasirenkamųjų dalykų ir dalykų modulių pasiūlą, tačiau jų neįgyvendina. Integruotų socialinių mokslų ir integruotų gamtos mokslų kursų siūlo mažiau negu pusė mokyklų. Dažniausiai mokyklos siūlo dalykų modulius, skirtus brandos egzaminams pasirengti. Savivaldybės turi atkreipti dėmesį į tai, kad mokyklos dar nesirengia teikti profesinio mokymo programų modulių. Profesinio mokymo įstatyme, kuris įsigalios nuo 2008 m. sausio 1 d., numatyta suartinti akademinį ir profesinį mokymą, sudaryti sąlygas dalį profesinei kvalifikacijai reikalingų gebėjimų įgyti dar mokantis bendrojo lavinimo mokykloje. Įstatymas tai pat numato galimybę įskaityti tokių programų modulius tęsiant mokymąsi profesinėje mokykloje pagal atitinkamą programą. Yra parengtas šios nuostatos įgyvendinimo tvarkos aprašas.

2007 metais per brandos egzaminus, glaudžiai bendradarbiaujant Nacionaliniam egzaminų centrui, ministerijai, savivaldybėms, apskritims, mokykloms ir kt. institucijoms, pavyko išvengti ankstesnių nesklaidumų. Buvo užtikrintos lygios egzaminus laikysiujų galimybės, skaidrumas ir vertinimo objektyvumas. Dėkoju visiems už sutelktumą ir gerą darbą. Tikiuosi, kad bus pakeistas Lietuvos Respublikos Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymas ir brandos egzaminų užduoties turiniui suteikta "riboto naudojimo" slaptumo žymą.

Noriu atkreipti jūsų dėmesį į ministerijos interneto svetainėje paskelbtą „Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir brandos egzaminų gairių 2008-2012 metams“ projektą. Jame yra nemažai naujovių. Siūlomi pakeitimai turėtų būti itin gerai išnagrinėti ir aptarti švietimo bendruomenėje. Tarp daugybės rugsėjo-spalio mėnesių darbų prašau rasti laiko susipažinti su Gairių projektu ir pateikti savo pastabas bei siūlymus. Lietuvai tapus ES nare, išaugo emigruojančių asmenų, ypač jaunų, skaičius. Labai aktualus tapo pilietinis, kultūrinis ir tautinio tapatumo ugdymas. Šiais metais pradėta įgyvendinti Seimo patvirtinta Ilgalaikė pilietinio ir tautinio ugdymo programa. Pirmą kartą savivaldybėms buvo skirta 2,5 mln. Lt įvairiems projektams, skatinantiems švietimo iniciatyvas, naujus metodus bei formas ugdant pilietiškumą, tautiškumą ir toleranciją, įgyvendinti. Dar 2,5 mln. Lt skyrėme nacionaliniams projektams.

Didelis praradimas yra vaiko žūtis, o statistika verčia labai sunerimti (per 2007 m. liepos mėn. žuvo 12, sužeistas 181 vaikas). Šiais metais pirmokams kartu su pasu bus įteikti atšvaitai. Priminkite mokyklų vadovams, kad atkreiptų vaikų ir tėvelių dėmesį, jog būtina juos nešioti einant į mokyklą ir iš jos.

Mokykloms siūlome pirmą mokslo metų pamoką skirti saugiam eisui. Informaciją apie pamokos organizavimą galima rasti internete adresu: www.atsvaitas.lt. Dėmesį skirkime žmogaus saugos mokymo mokyklose kokybei. Reikėtų mokyklose sustiprinti tėvų švietimą saugaus eisimo klausimais. Juk neretai tenka matyti, kaip tėvai nerodo tinkamo pavyzdžio savo vaikams gatvėse ir keliuose. Keturiuose

Lietuvos miestuose pradedamas bendras Lietuvos suaugusiųjų švietimo centro ir Eismo priežiūros tarnybos projektas, kurio metu bus mokomi kelių eismo taisyklės pažeidę suaugusieji eismo dalyviai.

Labai prašau Jūsų ir mokyklų vadovų valandą prieš pamokas ir po pamokų organizuoti savanorių budėjimus perėjose ir sankryžose, esančiose prie mokyklų.

Vasarą vykdėme dešimtmečių vaikų mokymo saugiai važiuoti dviračiais akciją. Skyrėme lėšų. Gaila, kad net 8 savivaldybės neįsitraukė į ją. Mes ir ateityje vykdysime vaikų mokymo važiuoti dviračiais akciją. Prašome savivaldybių administracijų švietimo padalinius aktyviau prisidėti prie šios ir kitų numatomų akcijų vykdymo.

Mokytojų ir dėstytojų pedagoginė ir dalykinė kompetencija yra viena iš švietimo kokybės prielaidų.

Siekiant, kad studentai, būsimi mokytojai, įgytų daugiau praktinių gebėjimų ir įgūdžių, baigiant studijas numatoma įvesti kvalifikacinį egzaminą bei pedagoginę stažuotę. Šios nuostatos bus įtrauktos į rengiamą Švietimo įstatymo pataisų projektą.

Socialiniams partneriams svarstyti pateiktas Mokytojo pareigybės aprašo projektas. Laukiame pastabų ir pasiūlymų.

Tikiuosi, kad mokytojų kvalifikacijos tobulinimo sistemos lankstumui pasitarnaus parengti mokyklų vadovų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo nuostatai. Dabar labai svarbu sutelkti dėmesį į kvalifikacijos tobulinimo paslaugų mokytojams kokybę. Todėl pradėtos akredituoti kvalifikacijos tobulinimo institucijos. Trys jau akredituotos. Dar ruošiamasi įvertinti 10-ies centrų veiklos kokybę.

Orientuojantis į praktinį mokytojo veiklos vertinimą po didelių ir ilgų diskusijų yra patvirtinti Mokytojų atestacijos nuostatai, kurie įsigalios nuo 2008 m. sausio 1 d.

Atsižvelgus į mokyklų vadovų pastabas ir sukaupę vadybos ekspertų patirtį, parengtos mokyklų vadovų atestacijos nuostatų pataisos. Šio proceso vyksmą ir jo tobulinimo gaires ketinama aptarti ši rudenį konferencijoje.

Pradėjus mokyklų tinklo pertvarką didžiausia problema buvo reorganizuotų, uždarytų mokyklų mokytojų įdarbinimas. Dabar atskiruose šalies regionuose jaučiame mokytojų stygių. Todėl iniciavome Švietimo įstatymo pataisą. Mokytojai, neturintys pedagogo kvalifikacijos, dar galės mokyklose dirbti iki 2009 metų rugpjūčio 31d. ir per tą laiką įgyti pedagogo kvalifikaciją. Tam bus skiriamos lėšos. Numatoma nuo 2009 metų įteisinti lankstesnį būsimų pedagogų, besimokančių aukštųjų mokyklų baigiamuosiuose kursuose, priėmimą dirbti į mokyklą.

Teikdami įvairią visuotinę ir kriterinę individualią paramą mokiniams, organizuodami materialinę, psichologinę ir kitokią pagalbą mokyklai, pagerinsime švietimo prieinamumą ir socialiai teisingas mokymosi sąlygas.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumas, ypač kaimo vietovėse, yra nepakankamas. Parengėme ir pateikėme Vyriausybei Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo 2007 – 2012 metų plėtros programą. Numatome steigti daugiavfunkcinius centrus kaimo vietovėse, organizuoti nuošalesnėse vietovėse gyvenančių vaikų vežiojimą; diegti naujus, lankstesnius ugdymo organizavimo modelius, pvz., kelių dienų per savaitę, kelių valandų per dieną ir kt. Tai turėtų padėti derinti šeimos pareigas ir dalyvavimą darbo rinkoje. Numatoma vykdyti pilotinį projektą, skirtą organizuoti vaikų nuo gimimo iki 1 metų ugdymą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje.

Tikimės, kad artimiausiu metu bus galima tiksliau suskaičiuoti, kiek vaikų iki 16 metų nelanko mokyklos. Rengiame vaikų apskaitos tvarkos projektą. Jo esmė – programine įranga palyginti Gyventojų registro ir Mokinių duomenų bazės duomenis ir nustatyti vaikus, nesimokančius pagal privalomojo švietimo programas.

Būtinai turime malšinti smurto atvejus tarp mokinių mokyklose ir už jos ribų. Siekdami kurti saugią aplinką mokykloje, kompleksiskai užtikrinti nuoseklų ir tęstinį smurto ir patyčių mažinimą, kartu su Ministro Pirmininko sudaryta tarpžinybine darbo grupe parengėme kompleksinius **siūlymus dėl smurto prevencijos mokyklose**. Mokyklose ir jų prieigose siūloma įdiegti specialias apsaugos priemones (vaizdo stebėjimo kameras, aptverti mokyklų teritorijas), teikti pedagoginę psichologinę pagalbą, stiprinti krizinių situacijų valdymą mokyklose, didinti švietimo specialistų kompetenciją, diegti tikslines smurto ir patyčių mažinimo programas mokyklose, ugdyti vaikų gyvenimo ir socialinius įgūdžius, stiprinti tėvų

veiklą mokykloje ir jų atsakomybę už vaikų priežiūrą. Numatome skirti lėšų mokyklų (iki 100) teritorijoms aptverti. Savivaldybės taip pat turi parodyti iniciatyvą ir skirti savo lėšų mokyklų specialioms apsaugos priemonėms.

Birželio pabaigoje Seimas priėmė labai ilgai lauktą Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymą, kuris įsigalios nuo 2008 m. sausio 1 d. Šio įstatymo įgyvendinimas turėtų tobulinti darbą su delinkventinio elgesio vaikais, spręsti vaikų elgesio mokykloje problemas, teikti vaikams sistemingą būtiną pagalbą kuo arčiau jų gyvenamosios vietos. Labai daug atsakomybės pavesta savivaldybėms. Įstatymas jas įpareigoja sudaryti prevencinio darbo koordinavimo grupes, o mokyklas – prevencinio darbo grupes.

Jau parengtas Krizių valdymo mokyklose tvarkos aprašas. Numatyta, kad dar 2007 metais Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras organizuos įvadinius mokymus krizių valdymo klausimais mokyklų vadovams, o vėliau ir mokytojams (komandoms).

Vienas iš artimiausių, labai svarbių mūsų visų darbų yra pasirengti ir pradėti įgyvendinti mokyklose norvegų parengtą smurto mažinimo programą OLWEUS. Tai viena iš efektyviausių smurto prevencijos programų pasaulyje. Prašau būti aktyviais ir dalyvauti šios programos įgyvendinime.

Neseniai priimtas Švietimo įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymas. Jame numatoma galimybė vaikams, kuriems tais kalendoriniais metais sueina 7 metai ir kuriems reikalinga specialistų pagalba ar sveikatą tausojantis dienos režimas, vienus metus pagal pradinio ugdymo programą ugdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigose ar namuose. Savivaldybės turi pasirūpinti, kad mokyklos ir ikimokyklinio ugdymo įstaigos užtikrintų tokių vaikų atitinkamą ugdymą.

Būtina daugiau dėmesio skirti pailgintų dienos grupių steigimui. Tėvelių lėšomis apmokamos šios grupės tampa vis populiareesnės. Reikia daugiau investuoti į mokyklų pritaikymą neįgaliems vaikams ugdyti, veiksmingiau organizuoti specialiosios pedagoginės, specialiosios, psichologinės pagalbos teikimą.

2006-2007 m.m. nupirktą techninės pagalbos priemonių neįgaliems vaikams ugdyti. Jomis aprūpinti nacionaliniai aklųjų ir silpnaregių, kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centrai. Šiomis priemonėmis, sudariusios sutartį patikėjimo teise, gali naudotis savivaldybių ir valstybinės mokyklos, kuriose mokosi specialiųjų poreikių mokiniai.

Pirmą kartą į mokinio krepšelį įdėtos lėšos profesiniam orientavimui bendrojo lavinimo mokyklose organizuoti. Turime sudaryti geresnes sąlygas 14-19 metų paaugliams išsiaiškinti savo poreikius ir apsispręsti dėl tolesnio mokymosi, būsimosios profesijos. Mokyklose įsteigta 60, o šiame bus įsteigti dar 640 profesinio informavimo taškai. Juos aprūpinsime technine įranga, dirbs parengti konsultantai.

Numatoma, kad profesinio informavimo taškai išaugs į profesinio orientavimo kabinetus. Tam tikslui rengiama Profesinio orientavimo programa, kuri apims bendrojo lavinimo, profesinio mokymo ir aukštojo mokslo lygmenis. Svarbu, kad šios ministerijos pastangos turėtų palaikymą savivaldybių ir apskričių administracijose bei mokyklose.

Naudodamasi proga norėčiau prašyti, kad būtinai išplatintumėte abiturientams mūsų siunčiamą informaciją apie Carol Martin Gruodis švietimo paramos fondo skiriamas stipendijas gabiems socialiai remtiniams abiturientams. Fondas 2007 m. 187 abiturientams skyrė lėšų (beveik 400 tūkst. Lt!) mokslui, bendrabučiui apmokėti ir stipendijoms. Deja, kandidatus pasiūlė vos 30 savivaldybių, nors nepasiturinčiai gyvenančių gabių vaikų turime tikrai dar daug. Šių metų atranka jau baigta, tačiau kitais metais prašome visas savivaldybes atsakingiau pasirūpinti kandidatų atranka.

Sąlygas sėkmingam mokinio mokymuisi iš dalies lemia **švietimo infrastruktūros tobulinimas**. Turime tęsti pradėtą teikiamų švietimo paslaugų tinklo racionalizavimą, naujų švietimo paslaugų ir švietimo jungčių plėtrą.

Miestuose trūksta vietų ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mažėja mokyklinio amžiaus vaikų skaičius rajonuose, baigus 8 ar 10 klasių, leidžiama rinktis mokyklą. Dėl šių priežasčių turime pradėti diskutuoti, kokią priėmimo sistemą į mokyklų vykdomas programas reikia kurti rajonų, o gal ir miestų, savivaldybėse. Svarstome apie galimybę organizuoti bendrą priėmimą į vidurinio ugdymo programą ir profesines mokyklas. Savivaldybių, organizuojančių bendrąjį priėmimą į ikimokyklinio ugdymo įstaigas,

patirtis rodo, kad tai veiksminga organizacinė priemonė. Sukūrę ir įgyvendinę bendrojo priėmimo sistemas savivaldybėse, užkirsime kelią korupcijai, sudarysime prielaidas mokykloms tinkamiau komplektuoti klases ir specializuotis mokant atskirus dalykus.

Šiuo metu yra įteisinti trys bendrojo lavinimo mokyklų tipai: pradinė, pagrindinė ir vidurinė. Rengiamame Švietimo įstatymo pataisų projekte (dar liepos mėnesį paskelbtas ministerijos interneto svetainėje) siūlome įteisinti penkis bendrojo lavinimo mokyklų tipus: pradinę, pagrindinę, vidurinę, progimnaziją ir gimnaziją. Progimnazija - tai mokykla įgyvendinanti pradinio ir pagrindinio ugdymo I dalies programas ar pagrindinio ugdymo I dalies programą. Kol kas sulaukėme labai mažai atsiliepimų į šį mūsų siūlymą. Prašau artimiausiu metu pareikšti savo ir mokyklų bendruomenių nuomonę dėl penkių bendrojo lavinimo mokyklų tipų įteisinimo ir kitų Švietimo įstatymo pataisų nuostatų.

Palyginę 1999 m. ir 2006 m. rugsėjo mėnesio mokinių skaičių valstybinėse ir savivaldybių bendrojo lavinimo mokyklose pamatėme, kad per šį laikotarpį mokinių sumažėjo beveik tiek, kiek jų praėjusiais mokslo metais mokėsi Vilniaus ir Panevėžio miestuose. Demografinė situacija, mažėjantis mokyklinio amžiaus mokinių skaičius, antroji pamaina arba itin mažas mokinių skaičius mokykloje verčia racionalizuoti mokyklų tinklą.

Labai svarbu, kad savivaldybės mokyklų tinklo pertvarką vykdytų atsakingai pasirengusios, nesukeldamos nereikalingos socialinės įtampos.

Savivaldybėms, atlikus mokyklų tinklo pertvaros monitoringą, reikia tobulinti Bendruosius planus. O neturinčioms konkrečių mokyklų pertvarkymo planų 2008-2012 metams, juos pasirengti. Tvarkant mokyklų tinklą, kai neužtenka mokinio krepšelio lėšų, pagrindines mokyklas su jungtinėmis klasėmis reikia reorganizuoti į kitų mokyklų skyrius; vidurines mokyklas, kurios vidurinio ugdymo programoje neturi teisės aktais nustatyto mokinių skaičiaus, pertvarkyti į pagrindines mokyklas. Steigėjo numatytoje, vidurinį ugdymą teikiančiose mokyklose, siūlome kurti technologinius, sporto, profesinio mokymo modulius; steigti ir stiprinti daugiafunkcinius centrus; neturinčiose darželių gyvenvietėse ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupes steigti mokyklose; perimti dalies specialiųjų ir profesinių mokyklų steigėjo funkcijas; profesinėse mokyklose steigti 9-10 klases ar jaunimo klases.

Pastaraisiais metais stebima prieštaringa besimokančių suaugusiųjų skaičiaus kitimo tendencija. Tyrimai rodo, kad 2005 m. 25-64 metų amžiaus grupėje (per paskutines 4 savaites iki tyrimo) mokėsi - 6 proc., o 2006 m. šis skaičius sumažėjo iki 4,9 proc., todėl svarbu, kad savivaldybėse būtų sudaromos sąlygos suaugusiųjų neformaliojo švietimo plėtrai.

Neformaliojo vaikų švietimo finansavimas savivaldybėse skiriasi net 10 kartų – nuo 2 iki 20 proc. Šioms programoms finansuoti iš valstybės ir savivaldybių biudžetų palaiapsniui imamas taikyti mokymo lėšų skyrimo vienam vaikui principas. Deja, tik maža dalis savivaldybių nusistatė neformaliojo švietimo krepšelio dydį ir lėšų naudojimo tvarką. Savivaldybės turėtų ieškoti galimybių skirti daugiau lėšų neformaliajam vaikų švietimui ir rūpintis jo prieinamumu ir įvairove. Plėtoti vaikų kultūrą, užimtumą mus skatina ir Lietuvos Respublikos Seimo paskelbti Vaikų kultūros metai. Noriu padėkoti už aktyvų dalyvavimą Dainų šventėje.

Savivaldybės dar ne visada prisiima atsakomybę už tai, kad valstybės investicinė parama būtų efektyviai panaudojama ir skiriama tik perspektyvioms pertvarkytoms mokykloms. Šiais metais švietimo sistemai ir infrastruktūrai tobulinti papildomai iš Privatizavimo fondo lėšų skirta per 53 mln. Lt. Bus baigti ar paspartinti mokyklų pastatų statybos ir rekonstravimo darbai, įrengti sanitariniai mazgai, mokyklos aprūpintos baldais ir įranga, mokykliniais autobusais. Tęsiame mokyklų aprūpinimą autobusais. Nupirkti ir savivaldybėms paskirstyti 46 geltonieji autobusai. Du trečdaliai jų mokyklas pasieks dar iki rugsėjo 1-osios.

Pertvarkant švietimo sistemos valdymą tęsiami pradėti darbai: plėtojamos valdymo informacinės sistemos ir tinklai, vykdomos švietimo stebėsenos priemonės, kuriama nuolatinė informacinė švietimo valdymo ir analizės sistema.

Vadovaudamiesi subsidiarumo principu tęsiame pradėtus darbus dėl nebūdingų nacionaliniam lygmeniui mokyklų steigėjo funkcijų atsisakymo.

Nuo 2007 m. sausio 1 d. 4-ių bendrojo lavinimo mokyklų steigėjo funkcijas perdavėme apskričių viršininkams ir savivaldybėms.

Decentralizuojant profesinių mokyklų valdymą ir toliau sieksime, kad jų steigėjais ar dalininkais taptų apskričių viršinių administracijos, savivaldybės, šalies įmonės, įstaigos ar organizacijos. Šiais metais dar penkios profesinės mokyklos tapo viešosiomis įstaigomis. Šiam procesui trukdo teisės aktai.

Parengti dokumentai reikalingi mokyklų išorės vertinimui organizuoti ir vykdyti, atestuoti išorės vertintojai. Artėjančiais mokslo metais pradėsime diegti išorės audito sistemą. Dar turime neišspręstą problemą – kaip, atliekant nacionalinės svarbos darbus, pasitelkti mokytojus, mokyklų vadovus, švietimo skyrių specialistus ir netrukdyti jų tiesioginiam darbui.

Atnaujintas Mokyklos vidaus audito tvarkos aprašas. Tikimės, kad jis pagelbės mokyklų bendruomenėms pereiti prie esminio veiklos įsivertinimo, realaus planavimo ir veiklos tobulinimo. Tačiau, bendraujant su mokytojais, matyti, kad labai dažnai jiems trūksta mokyklų vadovų konstruktyvaus vadovavimo.

Parengtame Švietimo įstatymų pataisų projekte bandome sumažinti biurokratinį darbą. Siūlome supaprastinti mokyklos veiklos planavimą ir rengti tokius dokumentus: švietimo plėtros strategiją ir metinį veiklos planą. Savivaldybės mokyklos švietimo plėtros strategijai turėtų pritarti savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo, o metiniam veiklos planui – tik mokyklos taryba. Atsiliepiam dėl šių Švietimo įstatymo 54 straipsnio pataisų laukiame pačiu artimiausiu metu.

Baigdama dar norėčiau pasakyti, kad nepasisekė mokytojams padidinti tarnybinių atlyginimų koeficientų, bet nuo rugsėjo 1 d. skyrėme lėšų (dvigubai daugiau) dar dviem savaitinėms klasės auklėtojo valandoms apmokėti. Mokytojui už vadovavimą klasei bus galima skirti nuo 3-ų iki 5-ių valandų. Eksperimento tvarka nuo rugsėjo 1-osios 12-oje mokyklų įvedamas etatinis mokytojų darbo apmokėjimas. Jų patirties pagrindu prie etatinio apmokėjimo planuojame pereiti nuo 2008 metų rugsėjo.

Linkiu visiems gražios Mokslo ir žinių dienos, sklandaus bendradarbiavimo ir sėkmingų naujųjų mokslo metų!